

Nr 251.

Av herr **Carlström m. fl.**, om begränsning av importen av vissa varor från Finland till Norrbotten.

Uti de vid 1935 års riksdag väckta motionerna I: 76 och II: 200 om be- myndigande för järnvägsstyrelsen att anordna förbindelse med Haparanda- hamn och statsbanenätet yttrades bl. a.:

»I och med tillkomsten av Haparandahamn har ett för ifrågavarande gränsbygd synnerligen viktigt kommunikationsbehov tillgodosetts. Ty ge- nom hamnens tillblivelse hava större möjligheter beretts ej blott för Hapa- randa stad att hävda sin ställning som centralort för gränsbygden, utan även för ett mera rationellt och hastigare utnyttjande av de relativt rika na- turtillgångarna i form av skogar samt odlade och odlingsbara marker, som förefinnas i Tornedalen. En snabb utvinning av dessa naturtillgångar är också, med hänsyn till invånarantalets storlek samt befolkningens starka tillväxt och svaga ekonomiska ställning, en nödvändig förutsättning för gränsbefolkningens utkomst och trivsel.

Ett av de viktigaste villkoren för en utveckling i antydd riktning är till- gången på goda och billiga transportmedel inom bygden. Redan det av- lägsna läget medför en betydande fördyring av frakterna för såväl införsel- gods — såsom konsumtionsvaror och jordbrukets hjälpmedel — som export- produkter, bestående huvudsakligen av virke, vartill kommer fraktkostna- der inom det vidsträckta området. *Till detta kommer att Tornedalen lider under trycket av ett ovanligt lågt prisläge å vissa jordbruksalster och skogs- produkter — exempelvis å kött och ved — vilket missförhållande är att söka i den betydande importen från Finland. Denna import har skadliga verk- ningar för hela Norrbottens jordbruk, men gör sig direkt och särskilt känn- bar för Tornedalens jordbrukare.*

Av de för Finland enligt gällande handelsavtal medgivna exportkvantite- terna av kött och fläsk till Sverige lära ej mindre än omkring två tredjedelar inkomma över Haparanda och försäljas till avnämare i Norrbotten — för- nämligast i malmfältssamhällena och sågverksdistrikten. Förutom denna import i stor skala förekommer införsel — särskilt till Haparanda — av jordbruksprodukter och ved m. m. för direktkonsumtion eller s. k. gränshan- del. Till följd härav är Haparanda stad, som eljest i första hand borde vara den naturligaste och närmaste avsättningsorten, praktiskt taget ur räkningen, då det gäller avyttring av svenska Tornedalens jordbruks- och skogspro- dukter.

Då Norrbotten i fråga om kött och fläsk utgör ett underskottsområde, vore mot importen av dessa animalier intet att erinra, såvitt den ej medförde sänk-

ning av ortspriserna under den nivå, som skulle vara rådande, därest behovet kunde utfyllas från Sveriges sydligare provinser.

Före 1914 och under tiden för världskriget samt de närmast därpå följande åren var importen från Finland huvudsakligen begränsad till s. k. 'gränshandel', under det att underskottet av animaliska produkter för Norrbottens befolkning i övrigt fylldes från södra delarna av vårt eget land. Helt naturligt voro också de priser, som då gällde i Norrbotten å ifrågavarande produkter, i regel så pass mycket högre, som motsvarades av transportkostnaderna till konsumtionsorten. Dessa högre pris kommo även att vara normgivande för jordbrukarnas i länet egna produkter av samma slag. Sedan emellertid de svenska och finska järnvägsnäten blivit sammanknutna med varandra hava förhållandena i berörda hänseende förändrats, ej blott därhän att Norrbottens underskott av kött och fläsk numera huvudsakligen utfylles genom import från Finland, utan även att de finska försäljningspriserna blivit avgörande för prisbildningen i Norrbotten. Härigenom ha vårt eget lands jordbrukare förlorat en betydande marknad samtidigt som Norrbottens egna jordbrukare på grund av den i Finland rådande lägre prisnivån fått vidkännas priser, som ej svarat mot produktionskostnaderna. Vad som här anförts beträffande kött och fläsk gäller även en hel del andra varuslag.

Som exempel på ifrågavarande imports omfattning anföres här nedan en av finske gränsinspektören Tornberg i Torneå publicerad rapport över importen från Finland till Sverige via Torneå tullkammare under år 1935, vilken rapport omfattar bl. a. följande varumängder:

Hö.....	6,716,736 kg.	Havre	60,080 kg.
Nötkött	974,941 »	Färskt svinkött	752,734 »
Färskött	29,819 »	Hästkött.....	42,413 »
Renkött.....	887,310 »	Kalvkött.....	11,667 »
Skogsfågel.....	41,148 »	Färsk lax.....	105,230 »
Färsk fisk av diverse slag.....	100,185 »	Salt lax	3,253 »
Kräftor	6,693 »	Salt strömming	110,363 »
Hönsägg	4,480 »	Fiskrom	3,260 »
Renhudar	23,854 »	Mjök.....	51,638 »
Hästar	327 st.	Läder- o. skinnarb. ...	7,779 »
Renar.....	601 »	Kor	56 st.
Bränsleved	9,135 kbm.	Hjortron	41,053 kg.
Sågtimmer	65,497 »	Pappersved	39,359 kbm.
Slidknivar.....	794 kg.	Skidor	10,034 kg.
Tjära	158,430 »	Tegel	815,152 »
Kalk	969,000 »	Konstgödsel.....	46,719 »
		Träkol.....	414,245 »

— varav allt, med undantag av omkring 200,000 kg. renkött till Norge, varit destinerat till svenska köpare. Totala importvärdet har enligt samma uppgiftskälla utgjort 46,617,190 fmk. Härei ingår dock ej hela den till gränshandeln hörande delen av importen.

Samtliga här ovan uppräknade varor, med undantag av kräftor och konstgödsel, kunna också sägas vara norrbottniska produkter. Tack vare finnarnas möjligheter att sälja sina produkter för låga priser ligga de norrbottniska jordbrukarna och framför allt producenterna i den svenska gränsbygden under i konkurrensen. Såsom en följd härav har importen i fråga stigit från år till år. En varupost, som i detta avseende intagit en särskilt framskjutande plats, är finskt hö. Importen härav torde numera i medeltal kunna uppskattas till c:a 10,000 ton årligen. År 1935 nedgick höimporten visserligen till 6,716 ton, men år 1934 uppgick den till ej mindre än omkring 18,000 ton, varav dock en del vidare försändes till förbrukare i Västerbottens län. Det låga priset på finnhöet — 5 à 6 öre per kg. på svensk botten — har haft till följd att en del s. k. industrijordbrukare uppkommit vid de tätast bebyggda samhällena — t. ex. vid malmfälten och sågverken — där vederbörande mjölkproducenter i egenskap av 'frileverantörer' kunnat utnyttja å dessa orter rådande höga konsumentpriser å mjölken. Dessutom har det låga höpriset medfört att en del småbrukare hållit flera djur än den egna höproduktionen medgivit, varjämte det i många fall icke ansetts ekonomiskt lönande att öka den egna produktionen genom nyodling å de större jordbruken fast härför lämplig mark förefunnits i betydande omfattning.

Sett i samband med frågorna om arbetslöshetens bekämpande och åtgärder i övrigt för beredande av utkomst åt det alltjämt växande befolkningsöverskottet i Norrbottens län framstår såsom en tvingande nödvändighet att anstalter snarast vidtagas från det allmännas sida för avhjälpande av sagda missförhållanden.

Därest Norrbottens, enkannerligen Tornedalens, jordbruk och skogshantering skola nå den utveckling och blomstring, som äro nödvändiga för befolkningens utkomst redan under den närmaste framtiden, är ett undanröjande av sagda hinder för en efter svenska förhållanden normal prisbildning ofrånkomligt. Om likväl sådana åtgärder för närvarande av riksdagen ej anses lämpliga på grund därav, att handelsavtalet med Finland är i andra avseenden så pass gynnsamt för Sveriges vidkommande att en ändring av detsamma till förmån för jordbruksnäringens utövare i Norrbotten ej är önskvärd, så borde det likväl vara svenska staten möjligt att på annat sätt mildra de för ifrågavarande bygds vidkommande ogynnsamma verkningar av påtalade förhållanden.

Några detaljerade förslag beträffande de åtgärder, som i förevarande avseende böra komma i fråga från statens sida, anse vi oss för närvarande ej kunna ingå på, enär härför krävs en mera ingående utredning än vi haft möjlighet att åvägabringa.

En statsåtgärd, som oberoende av någon mera allsidig utredning bör kunna vidtagas och som — ehuru ej tillfyllest — i sin mån skulle komma att medföra en minskning av höimporten, vore att genomföra införselavgift å denna vara i likhet med vad som redan tillämpats beträffande införsel till riket av kraftfoder. Vi anse oss emellertid icke nu, innan Kungl. Maj:ts pro-

position angående fortsatta stödåtgärder för jordbruket förelagts riksdagen, böra hemställa om dylikt beslut från riksdagens sida.

Med åberopande av vad som sålunda anförts få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla det Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning angående här ovan påtalade förhållanden och att de förslag, som därav kunna föranledas, måtte framläggas för 1937 års riksdag.

Stockholm den 23 januari 1936.

C. Fr. Carlström.

P. Sandström.

O. Bergqvist.

Anton Pettersson.
